

רשות ההגבלים העסקיים

קונסורציום ביוטכנולוגיות לגידול אצות ופיתוח מוצריהן

החלטה בעניין פטור מאישור הסדר כובל

I. הקדמה

ביום 10.10.94 הגיע עדי בקשת פטור מאישור הסדר כובל בהתאם לסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 (להלן: חוק ההגבלים). הצדדים להסדר המבקשים את מתן הפטור הינן חברות שהקימו קונסורציום למחקר ופיתוח בתחום גידול האצות, וכן הקונסורציום עצמו. חברי הקונסורציום הינם: דשנים וחומרים כימיים בע"מ, קיבוץ ראש הנקרה - קבוצת פועלים להתיישבות שיתופית בע"מ. נייטשר בטה טכנולוגיות - נ.ב.ט. בע"מ, ידע חברה למחקר ופיתוח בע"מ וחקר ימים ואגמים לישראל בע"מ (להלן: השותפים).

נושא ההסדר הינו מחקר ופיתוח במסגרת הקונסורציום של טכנולוגיות גנריות טרום תחרותיות לגידול אצות ולהפקת חומרים בעזרתם ניתן יהיה לפתח ואו לייצר מוצרים מסחריים (להלן: המו"פ הגנרי).

סוגיית הקמת הקונסורציום ופעילותו נבדקה על ידי בעזרת כלכלן רשות ההגבלים העסקיים, וכן נתבקשה חוות דעת המינהל המקצועי במשרד התעשייה והמסחר. מסקנתנו הינה כי הקונסורציום מגביל באופן לא משמעותי את התחרות בענף גידול האצות. מסקנה זו מקבלת משנה תוקף גם ממכתבו של סגן מנהל מינהל הכימיה והמחצבים במשרד התעשייה והמסחר, האומר כי במקרה הנדון אין משום פגיעה בצרכן הישראלי.

בהמשך החלטתי אציג את הרקע להקמת הקונסורציום, אתאר בקצרה את ההסכם שנחתם בין השותפים ואתן צידוקים למתן הפטור המבוקש, וזאת לאחר שהשתכנעתי כי הסדר השיוק המשותף מגביל באופן לא משמעותי את התחרות בענף הרלוונטי.

II. הרקע להקמת הקונסורציום

השותפים העוסקים, כל אחד בנפרד, באספקטים שונים של פיתוח סוגים שונים של אצות ומוצריהן, החליטו לשם איחוד מאמצי הפיתוח להקים קונסורציום שיעסוק בפרויקטים בתחום המו"פ הגנרי.

ביום 22.8.94 נחתם הסכם הקמת הקונסורציום בין השותפים ופעילותו, וזאת לפי הוראות המנהל הכללי של משרד התעשייה והמסחר ועל פי הנחיות ונהלים להתאגדות, לתקצוב, לניהול חשבונות ולהגשת דו"חות כספיים של המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי/לשכת המדען הראשי.

תוכנית המו"פ הגנרי של הקונסורציום אושרה על ידי ועדת מג"ט שליד משרד התעשייה והמסחר, ובהתאם הוקמה ונרשמה ביום 29.8.94 שותפות רשומה בשם קונסורציום ביוטכנולוגיות לגידול אצות ופיתוח מוצריהן.

III. ההסכם

- א. השותפים מעוניינים להגדיר ולהסדיר את היחסים ביניהם בכל הקשור, בין היתר, במטרות הקונסורציום, בדרכי שיתוף הפעולה בין חבריו, במקורות המימון לביצוע המחקר והפיתוח, בתחומי האחריות לביצוע המו"פ הגנרי ובזכויות הצדדים בידע שיפותח במסגרת המו"פ הגנרי ובאופן היגיון, ניהולו ופעילותו של הקונסורציום.
- ב. חברי הקונסורציום יחולקו לשתי קבוצות, כשכל קבוצה כוללת חברה תעשייתית ומוסד מחקר, וכל קבוצה תעסוק בביצוע אותו חלק כמפורט בתוכנית המו"פ הגנרי המתייחסת אליה.
- ג. כל שותף יהיה זכאי למנות מנהל אחד להנהלת הקונסורציום, למנות לו מחליף זמנו או להפסיק את כהונתו ולמנות אחר תחתיו. ועדת מגנ"ט רשאית לנות נציג מטעמה, שיורשה להשתתף כמשקיף בדיוני ההנהלה ובכל פורום אחר של הקונסורציום.
- ד. הנהלת הקונסורציום תתכנס לפחות אחת לכל שלושה חודשים. ההנהלה תעסוק בהכנת מסגרת תקציבית לפעילויות הקונסורציום, בניהולו השוטף ובמעקב רצוף אחר התקדמות המו"פ הגנרי והתקציבים.
- ה. תמורת קבלת מלוא חלקו בתקציב המחקר המיועד לו מתחייב כל מוסד מחקר בשותפות לגרום לביצוע חלקו כמפורט בתוכנית המו"פ הגנרי. לאור העובדה שמענקי המדען הראשי מכסים לא יותר מ- 64% מתקציב המחקר הכולל לקונסורציום ולאור העובדה שיהיו לו הוצאות מסוימות, מסכימה ומתחייבת כל חברה תעשייתית בשותפות לממן ולשלם למוסדות שחברים בקבוצה בה היא חברה, את הסכום המשלים למלוא תקציב המחקר המיועד לו.
- ו. הוצאות השותפות עבור שכר המנהל העסקי ועבור עבודות ושירותים שירכשו על ידי הקונסורציום, יתחלקו בין השותפים, על פי חלקם היחסי בתקציב המחקר שיאושר על ידי ועדת מגנ"ט.
- ז. כל אחד מהשותפים אחראי לגרום לביצוע תוכנית מחקר מסוימת ככל שהתוכנית הרלוונטית אושרה על פי ההוראות ונהלי מגנ"ט.
- ח. כל אחד מהשותפים מעניק בזה ליתר השותפים רישיון להשתמש בידע החדש בטכנולוגיה לגידול אצות ו/או הפקת חומרים מהן ללא תשלום תמלוגים או תמורה כלשהי לבעל הידע החדש, ובתנאי שהמשתמש לא יעביר את הידע החדש האמור לגורים אחר שאינו חבר הקונסורציום. הרישיון להשתמש בידע חדש יהא מוגבל לשימושים בגידול ו/או הפקת אצה שאינה מזון זהה לזה המגודלת ו/או המופקת ו/או שתגודל ו/או שתופק על ידי חבר קונסורציום לפני החברים האחרים, הן לפני חתימת הסכם זה והן לאחר, ובתנאי שהשימושים המותרים האמורים אינם מהווים תחרות מצידו של המשתמש על פי הרישיון בחברי הקונסורציום האחרים ו/או בחלקם. כל חבר קונסורציום מתחייב להודיע להנהלה לאחר מועד התחלת גידול אצה חדשה או הפקת חומר ממנה.

ט. צירוף חברים נוספים לקונסורציום מותנה בהסכמה פה אחד של כל השותפים לצירופו של המועמד, ומאידך בהסכמתו של המועמד לקבל על עצמו את תנאי ההסכם, ואישור תוכניתו על ידי ועדת מגני"ט.

י. הסכם זה יהיה בתוקף עד לסיום התוכנית האחרונה של תוכנית המו"פ הגנרי שתהיה זכאית למענק על פי ההוראות ונהלי תוכנית מגני"ט, אולם לא יותר מחמש שנים מיום חתימת ההסכם.

יא. השותפות תפורק מיד לאחר סיום התוכנית האחרונה כאמור או במועד קודם לכן שיוחלט על ידי השותפים.

IV. ההצדקה למתן הפטור

א. הקמת הקונסורציום יוצרת מסגרת של התארגנות, שיתוף פעולה וחלוקת פעילות בין חבריו על מנת לרכז גופים תעשייתיים ומוסדות מחקר המתמחים בתחום הטכנולוגי של גידול אצות לצור השגת שתי מטרות עיקריות:

1. פיתוח טכנולוגיות גנריות מתקדמות וחיוניות, שאינן ניתנות לרכישה בתנאים מסחריים סבירים ממקורות אחרים בתחום גידול אצות והפקת חומרים מהן.

2. הכוונה משותפת של תוכנית המו"פ הגנרי.

ב. הקונסורציום יעודד מחקר ופיתוח והטמעה של טכנולוגיות גנריות על בסיס של שיתופי פעולה בין חברות תעשייתיות ליבן עצמן ובינן לבין מוסדות מחקר אקדמיים.

V. סוף דבר

נוכח כל האמור לעיל, הגעתי לכלל החלטה ליתן לצדדים פטור מאישור הסדר כובל, כפוף לתנאי אחד והוא שההסדר נוגע כאמור אך ורק לתום פעילות הקונסורציום.

הפטור יעמוד בתוקפו לתקופה של חמש שנים.

החלטתי זו נתונה לערר בפני בית הדין להגבלים עסקיים על ידי ארגון צרכנים, איגוד עסקי או כל הרואה עצמו נפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

כמו כן תבחן החלטה זו על ידי במקרה של שינוי נסיבות מהותי, או במידה ויוצג לפני מידע שלא הובא לידיעתי ואשר יש בו כדי להקרין על הבקשה המאושרת בזאת.

ניתן היום 1 לדצמבר 1994.

ד"ר יורם טורבוביץ

הממונה על ההגבלים העסקיים